

Prahlpreken KEERLKE 2010

Hooggeachte Damen un Heren!

Leve Leden un Frünnen van uns Vereen Oostfreeske Taal un Stööngevers för uns oostfreeske Spraak un Kultur!

Heel driest herhaal ik, wat ik verleden Jahr hören leet: Dat wi vanavend weer dit Fest fieren, s o fieren, in en Aard un Wies, dat nu al lang seggt un schreven word van KEERLKE-PRIES as de oostfreeske OSCAR, verdanken wi heel wiss twee Minsken. An de sall kört erinnert worden!

Toerst an Wilhelmine Siefkes, uns Wilmientje. Hör verdanken wi de bit nu hento woll beste Roman in uns oostfreeske Spraak: KEERLKE – en Gang dör en Kinnerland.

Dat is – unner de Hand un heel bito geseegt – för elk un een hier in de Saal en beste Harvst- un Winterleesgood, un darum: koopt de hier vanavend - för Jo sülvst of för ene, de ji en groot Leespläseer maken willen!

Plattdüütsk lesen – dat is ja soo stuur, un denn noch en s o dick plattdüütsk Book? Dat hör ik so faken, man denn segg ik: „Leest KEERLKE, un wenn Ji bi Sied 27 ankommen sünd, weten ji nich mehr, of ji en hoogdüütsk of plattdüütsk Book vör de Ogen hebben!

Ji sölen daar Smaak an finnen of ok even weer in ’t Denken hulpen krieggen, wat dat mit Wilmientje hör KEERLKE up sük hett, na de wi ja de oostfreeske OSCAR nöömt hebben – na Hinni, na Keerlke, un daarom lett uns Gitta Franken, de eerste KEERLKE-PRIES-DRAGERSKE van dat Jahr 1993, jo de Begünn even hören.

Un na disse Romanfigur dee uns Maat un Fründ Christian Eisbein vör wat Jahren de KEERLKE-Figur maken! En levensgrote ut Metall för de Tuun achter dat Raadhuus in Leer un en lüttje, de wi ut Pottklei nu elke Jahr vergeven düren. Dat was mien Idee, un Christian weer glieks Fүүr un Flamm! Dank an jo beiden: an Wilmientje un an Christian!

In DIESEL Nr. 73 is disse Veranstalten ankünnigt, un daar steiht ok to lesen: „De KEERLKE-PRIES word utgeven an en Minsk of Institution, de besünners vööl för uns Plattdüütsk daan hett. Elke Jahr blifft dat bit tolest geheem; faak markt de Priesdrager eerst up de Veranstalten, dat se of he meent is ...“

Man nu mutten wi daar ja mit vandag! Na Cornelia Nath van uns Plattdüütskbüro in de Landskupp in ’t Jahr 2008 un na Margret Aden un Grete Saathoff för hör Wark „Plattdüütsk in de Scholen“ is nu en Mannmink an Tour, nich um de Quote, man ’t hett sük so geven.

As ik de Upstellen van de KEERLKE-Dragers over de Jahren 1993 – 2009 dörkeek, is mi upfallen, dat all

- noch an 't Leven un
- all noch aktiv sünd, um sük för de Utteken as weert to bewiesen!

So dee ik denn för mi formuleren: „Elk, de uns KEERLKE kriggt, hett de eerst to drie Vördel verdeent; dat anner Vördel word noch verwacht!“

Wenn ik an de eerste swarte Präsident van de USA denk, an de Heer OBAMA, de de Fredens-Nobel-Pries kreeg, as he för de Free in de Welt noch haast nix daan kunnt harr, en Pries – blot up Verwachten – do schoot mi dör de Kopp:

„KEERLKE ? Eerst de Pries un denn eerst de Bewies? Keerlke – up Kredit? Sullen wi mit KEERLKE as mit de Mettwurst na 'n Schink smieten?“

Wi willen för uns Bundesland Nedersassen en Plattdüütskgesett!

Wo weer dat denn mit KEERLKE an de Oostfrees, de in Hannover as Landdagspräsident ageren deit? Of sogar KEERLKE an de Ministerpräsident? Anfragen, un wenn se annehmen, hör heel un dall in de Plicht hollen? Dat kann scheev gahn, as bi Obama, un denn heet dat: „Wi hebben ja nich alleen dat Seggen!“

Spass nu bisied! Man: ok van uns Keerlke-Drager 2010 deit uns oostfreeske Spraak un Kultur noch heel wat verwachten! Man för heel vööl hett he al DANK un KEERLKE verdeent, na uns Dünken!

Un nu will ik so Stück för Stück dit Minske ut de Sack laten, heel unchronologisch:

a) Ik seh hum daar vör sowat twintig Jahr stahn, mit mien Frau Johanna, de nett hör Book „Hört sük dat?“ rutgeven harr – ok mit de bewegende Geschicht MIEN OLLERSUM! He kloppt hör up de Schuller un seggt: „Wat mooi! Dat is ja ok m i e n Ollersum!“

b) In DIESEL Nr. 16 – rutkomen in Sömmer 1996 – steiht up Sied 12 en Liedtext van Robert Burns in de schottske Spraak; nahderhand wurr dat en Lied van de Paddfinders mit en Text up Düütsk na de olle Melodie, un in DIESEL steiht en Overdragen in uns oostfreeske Platt – as Overdragers: uns Priesdrager 2010 un ik!

De Text begünnt:

En moje Dag is nu vergahn, hett uns vööl Bliedskupp brocht.

An de Hemel dusend Steerns upgahn, un wi segg'n: Gode Nacht!

Wied klingen sall dör Stadt un Land uns Leed van Glück un Free!

Wi beden elk de Frünnenhand. So kummt de Welt up Stee!

c) De Autor van „Namengebung in Ostfriesland“ - de Heer Manno Peters Tammerna, bedankt sük ok bi hum för Hülp un Bidrag - so as de Autor van „Sprachlandschaften in Ostfriesland“, de Heer Strybny, för gode Hülp.

Un nu nööm ik van dat Völe noch dit:

d) Uns KEERLKE-Aspirant hett in dat Jahr 2008 en Book in de Welt brocht ut egen Kopp un Penn un darin up 169 Sieden landfrömde Lesers - man ok vergetelke Oostfresen - „dat Fienste“ bibrocht of weer in 't Denken hulpen, wat uns hier in dit Land unnerscheden deit van de Rest van de Welt! Dat Book is intüsken en Bestverkoper worden, treckt Touristen na hier, maakt Oostfresen en lieke Rügg un helpt hör in Denken, wat haast vergeten weer, un – dat Book lett de Utgeveree maal good wat innehen, um weer neje Ostfrisca in de Welt to brengen.

e) In de Oostfreesland-Kalenner (de Gröne), as ji weten un seggen, in wat Dagen kummt de 94ste rut, daar sünd ut de Penn un Kopp van uns KEERLKE- Krieger elke Jahr al siet 1991 - over twintag Jahr al - heel wat Sieden vull to lesen over „Oostfreeske – plattdüütske Deren- un Plantennamen“ mit Spreek- un Seggwoorden, Riemsels, Raadsels un Bigelooov. Ok hier lett he sien Leesders de Riekdom – of Noch-Riekdom - beleven, um de wi denken un de wi na uns Krachten to bewahren hebben.

f) Buten plattdüütske Vertellsels ut sien egen Kopp hett he ok bannig vööl ut dat Hoogdüütske un ut anner Talen in uns oostfreeske Spraak overdragen, ja, ok ut dat Wiehnachtsevangelium, un en heel Bült Minsken van wied un sied könen daar bold weer hör Pläseer an hebben up de Markt van en heel moje Stadt in uns Land!

g) Un denn kwamm mi körtens dat Faltbladd van de Nationalpark Waddenmeer heel tofallig vör de Ogen un daarin sien Overdragen in 't Oostfreeske mit de Overschrifft „Van Harten willkomen in uns Nationalpark!“

h) Ja, immer weer un haast overall deit he sien Fliet un stüürt he sien Weten un Könen bi up dat Rebett van uns oostfreeske Platt. Ok bi de Oostfreeske Landskupp un de hör Publikationen. Beginn van 't anner Jahr kummt daar en Book rut mit de Titel „Jan Heegster vertellt“. In dat Oostfreeske overdragen van de KEERLKE-Winner 2010.

Mit dat Uptellen van sien Schriev- un anner Aktivitäten kunn ik nu noch heel lang wieder-maken. Dat mutt ik nich! Man heel kört noch even heel wat anners.

i) Ik beleevde hum vör mehr as twintig Jahr as Vertreder van de oostfreeske Heimatverenen in de Koppel, de dat Vörwark dee för uns Plattdüütskbüro in de Oostfreeske Landskupp un wat Jahren daarup ok för de Vereen “Oostfreeske Spraak un Kultur” ok nööm Oostfreeske Taal. Hier wurr he 1990 as tweede Vörsitter wählt un dee dat Wark ok mit sien Kracht up de Padd brengen, tosamen mit Peter Tammen ut Ihlow, mit Udo Franken ut Auerk, mit Fenna Ocken ut Südbrookmerland, mit Hilde Schreiber ut Wiesmoor, mit Heinrich Koops ut Freebörg un mit mi.

10 Jahr hett he in dit Amt sien Best daan un geven! Un nu steiht he weer liek, siet wat Jahren al, för de Gewesten-Versammeln van uns Oostfreeske Taal in sien Kuntrei.

So, un nu treck ik de dicke Streek un faat tosamen:

En plattdüütske Fent dör un dör, besig up haast all Rebetten van oostfreeske Spraak un Kultur, un he deit dat nich laten un börgt noch för mehr un dafür kriggt he n u de KEERLKE 2010, he de Bestmann ut Ollersum hier in Nörden un in dat Nörderland: ok mit mien Kumpelment - un sien Naam is - ADOLF SANDERS.

Johannes Diekhoff

Nörden, 19. November 2010